

Nejdůležitější změny v reformě penzí, které schválila vláda

Vláda pod vedením Petra Fialy přišla s „reformou“ penzí. Je to jedna z mála vlád od vzniku České republiky, která měla odvahu sáhnout do důchodového systému, tedy velmi traskavého tématu, na kterém si ostatní buď vylámali zuby, nebo se mu přes veškeré sliby raději obloukem vyhnuli. Toto téma je velmi důležité a dotkne se většiny z nás. Proto stojí za to, věnovat mu alespoň chvilku svého času. Reforma je postavená na šesti základních bodech: postupném zvyšování důchodového věku po roce 2030, jistém minimálním důchodu, snížení výpočtu nových důchodů, výchově dětí a péči o blízké, sdílení vyměřovacích základů manželů a vdovských a vdoveckých důchodů. Reforma se ale týká i pracujících seniorů, kterým by se měly snížit sociální odvody, aby se seniorům vyplatilo pracovat i v důchodovém věku (ať už se jedná o zaměstnanecký vztah, anebo živnost). Tato změna by měla vstoupit v platnost už v příštím roce a seniorům by se snížila sazba pro odvod pojistného o 6,5 procentního bodu. To při mzdě 20 000 Kč hrubého měsíčně činí vyšší čistý příjem o 1 300 Kč. Napak se ale již penzistům nebude zvyšovat penze za odpracovanou dobu navíc. Benefit snížení odvodu pojistného ale náleží všem pracujícím penzistům, zatímco dnes dosáhne na navýšení důchodu jenom ten, kdo odpracuje 360 dní.

Důchodový věk po roce 2030

Důchodový věk se bude po roce 2030 zvyšovat podle aktuální doby dožití a jako první se dotkne lidí narozených po roce 1965 včetně. Maximální roční posun věku odchodu do důchodu ale bude jen o dva měsíce a bude vycházet z údajů ČSÚ. Změna vždy ovlivní lidi, kteří v daném roce dosáhnou padesáti let, tedy například statistické údaje za rok 2024 ovlivní osoby narozené v roce 1974. Úpravy důchodového věku nad 65 let budou probíhat pomaleji, než je aktuální posouvání věkové hranice. Dbát se bude na to, aby doba strávená v důchodu byla pro všechny generace stejná, tedy přibližně 21,5 roku.

Minimální důchod

Novinkou je také sociální jistota, kterou reforma přináší v podobě minimálního důchodu. Ten, kdo splní pojištěnou dobu 35 let a dosáhne důchodového věku, bude mít nárok na minimální starobní důchod ve výši 20 % průměrné mzdy. Podle nových pravidel by byl dnes minimální důchod 8 800 Kč, zatímco skutečně je v dnešní době 5 170 Kč. Toto opatření cílí hlavně na důchodce s nejnižšími příjmy, kteří většinu života pečovali o někoho jiného nebo měli velmi nízké příjmy.

Náročná profese

Polepší si také lidé pracující v náročných profesích, kterých je okolo 120 tisíc. Ti by mohli jít do důchodu dříve až o pět let, a to podle počtu odpracovaných směn v rizikovém prostředí. Změna se týká všech pracovníků ze čtvrté a části třetí

kategorie rizikových profesí, kteří pracují s fyzickou zátěží, vibracemi, v teple či chladu. Zaměstnavatelé budou na tyto profese platit o 5 procentního bodu vyšší odvody.

Nižší krácení důchodu pracujícím po dobu 45 let

Pokud dnes člověk odpracuje 45 let a chce vstoupit do předčasného důchodu, je mu poměrně značně a trvale krácen důchod. Aktuálně se důchod krátí o cca 300 Kč za každých 90 dní předčasného odchodu. Nově se bude těmto osobám, které velmi často začínaly pracovat od svých 18 let, krátit důchod pouze o polovinu současné praxe. Pokud jde dnes takový člověk do důchodu předčasně o 2 roky, je mu krácen důchod o cca 1 420 Kč, nově bude krácen jen přibližně o 710 Kč.

Předčasný důchod

Jak je návrh shovívavější u krácení důchodu dlouhodobě pracujících, tak naopak dobu, kdy má člověk možnost odejít do předčasného důchodu, omezuje z nynějších pěti let na roky tři. Člověk tedy může odejít do předčasného důchodu nejdříve tři roky před standardním věkem odchodu do důchodu. Novinkou bude také podmínka čtyřiceti let pojištění, aby vznikl nárok na předčasný důchod. Tato změna má platit již od října 2024. Omezena bude také valorizace procentní výměry důchodu právě v období od přiznaného předčasného důchodu do doby standardního důchodu.

Sdílení odvodů

Bod důležitý i pro ženy, které více zůstávají na mateřské dovolené a nedosahují takových příjmů jako partner. Nově bude možné sdílet odvody z příjmů a náhradní doby pro výpočet penze. Výsledný důchod by se poté rozdělil mezi partnery. Se sdílením musí souhlasit oba dva z páru, nicméně výpověď stačí pouze ze strany jednoho z nich.

Snížení výpočtu nových důchodů

Aby byl systém penzí udržitelný po finanční stránce, obsahuje vládní návrh i snížení výpočtu nových důchodů. Mezi lety 2026 a 2035 by se tak měla snižovat započítávaná částka z výdělků. Klesnout by měl zápočet příjmů do první redukční hranice ze 100 % na 90 % a zápočet ročního příjmu z 1,5 % na 1,45 %.

Výchova dětí a péče o blízké

Reforma myslí i na osoby na mateřské, rodičovské, či pokud se starají o blízké bez možnosti výdělků. Těmto lidem by se při výpočtu penze zohlednil fiktivní příjem ve výši průměrné mzdy (pouze u dvou prvních dětí). Tato praxe by v budoucnu nahradila nynější výchovné 500 Kč za jedno dítě. Zachováno zůstane výchovné ve výši 500 Kč u dalších potomků. Změnu čekají i vdovské a vdovecké důchody, kde se prodlouží lhůta ze dvou na pět let při obnově nároku na pozůstatelný důchod po skočení předchozího vyplácení.

Tom Kadeřábek, vedoucí produktového oddělení Swiss Life Select

<https://podcasts.apple.com/podcast/id1543717565>

<https://podcasts.google.com/feed/aHR0cHM6Ly9mZWVkeycySldXp6c3Byb3V0LnNvbS88xNDY4NjE1LnJzcu==>

<https://open.spotify.com/show/3WZqZuLHKdJQRJCdddbC13?si=Lld10bUIR4-WqD-10Z43iw>

<https://www.swisslifeselect.cz/cs/home/pro-media/financi-kuryr.html>

